

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

2007/2023(INI)

8.5.2007

ATZINUMS

Sniegusi Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

Nodarbinātības un sociālo lietu komitejai

par darba likumdošanas modernizēšanu, lai risinātu 21. gadsimta radītās
problēmas
(2007/2023(INI))

Atzinumu sagatavoja: *Kartika Tamara Liotard*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Nodarbinātības un sociālo lietu komiteju savā rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā pētījumi parādīja, ka jaunajā ekonomikā pastāv sociāla, it īpaši dzimumu nevienlīdzība, kam ir tendence pastiprināties galvenokārt tajās nozarēs, kurās ir vājas arodbiedrības un netiek slēgti kolektīvie līgumi;
- B. tā kā ar nodarbinātību un sociālo aizsardzību saistītās pamattiesības varētu vērā ņemami samazināties attiecībā uz sievietēm, izraisot nedrošību saistībā ar turpmākajām nodarbinātības iespējām, kas skar nozīmīgu izvēli personīgajā dzīvē, piemēram, ģimenes plānošanu;
- C. tā kā darba tirgū sievietēm ir sliktākas iespējas, kā arī nesamērīgi daudz sieviešu ir nodarbinātas nepilnas slodzes darbā, kā arī jauna, bieži vien riskanta veida darbā, piemēram, pagaidu darba līgumi, gabaldarba līgumi, viņām ir apgrūtinātas iespējas pilnā mērā izmantot sociālās tiesības un sociālos pabalstus, kā arī vienādu atalgojumu un karjeras iespējas;
- D. tā kā diskriminācija attiecībā uz piekļuvi darba tirgum, kuras upuri ir sievietes un kura izpaužas kā paaugstināts nabadzības risks, īpaši atšķirības darba samaksā, kas joprojām pastāv, neskatoties uz vienādu vai augstāku izglītības un apmācības līmeni nekā vīriešiem;
- E. tā kā sievietēm nelabvēlīgā situācija darba tirgū izraisa to, ka viņas saņem vidēji par 15 % zemāku algu nekā vīrieši, neskatoties uz to, ka vienāda samaksa par darbu jau no paša sākuma ir iekļauta Eiropas Savienības tiesību aktos;
- F. tā kā nevienlīdzība izraisa tiešas un netiešas tautsaimniecības izmaksas, tā kā, gluži pretēji, vienlīdzīga attieksme rada konkurences priekšrocības, šādas attieksmes īstenošana tādējādi ir tautsaimniecības un sociālās attīstības svarīgs uzdevums, turklāt Eiropas Savienība nevar atļauties iztikt bez sieviešu enerģijas un produktivitātes, jo sievietes veido pusi no iedzīvotāju skaita;
- G. tā kā pašreiz sievietēm ir trīskāršs pienākums, proti, palielināt viņu līdzdalību darba tirgū, dzemdēt vairāk bērnu, kā arī nodrošināt lielāku pieprasījumu pēc atbildības ģimenē, jo gandrīz vienmēr tieši sievietēm jārod kompromiss, lai apvienotu darbu ar ģimenes vajadzībām, kā arī viņām jāizjūt lielāks stress un satraukums profesionālo un ģimenes lomu apvienošanas dēļ;
- H. tā kā sievietes bieži vien pamet darba tirgu uz lielāku laikposmu bērna kopšanas un ģimenes pienākumu dēļ; tā kā sieviešu iespējas no jauna iesaistīties darba tirgū ir mazākas;
- I. tā kā ir izrādījies, ka simtiem tūkstošu sieviešu pieņem nelikumīgus darba noteikumus, tāpēc, ka tām nav izvēles, jo viņas strādā par mājkalpotājām ārpus savas māsaimniecības

vai arī apkopj gados vecākus ģimenes locekļus;

1. norāda, ka dzimumu līdztiesības veicināšanai ir sevišķi svarīgi pieņemt pasākumus, lai paplašinātu darbinieku tiesības uz sociālo drošību un sociālajiem pabalstiem tajos gadījumos, kad darbiniekiem ir nepilnas slodzes darbs, elastīgs, vai nestandarta darba režīms, ņemot vērā to, ka lielākā daļa šādi nodarbināto personu ir sievietes; aicina dalībvalstis ievērot darba likumdošanu, īpaši saistībā ar jauno sociālo realitāti un nesenajām izmaiņām darba attiecībās;
2. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt tiesības uz sociālo aizsardzību, kā arī uz minimālajiem ienākumiem drošai eksistencei, kura nav saistīta ar darba stāžu un līguma veidu, kas nodrošināta indivīdam kā viņa pamattiesības;
3. uzsver, ka tiesību aktos jāparedz, ka darba līgumi uz noteiktu laiku, kas vairākas reizes atjaunoti, jāpārveido par pastāvīga darba līgumiem; aicina efektīvāk kontrolēt darba līgumu uz noteiktu laiku izmantošanu;
4. uzsver, ka situācija nodarbinātības jomā Eiropas Savienībā neatbilst Eiropas Savienības galvenajiem mērķiem – uzlabot tās iedzīvotāju darba un dzīves apstākļus –, ne arī Lisabonas stratēģijai, kuras mērķis ir vairāk un labākas darbavietas, pilnīga nodarbinātība, sociālajā iekļaušanā un līdz 2010. gada panākt 60 % sieviešu nodarbinātību; aicina Komisiju neatliekami risināt šos jautājumus;
5. aicina Komisiju apspriežu procesā efektīvi īstenot integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai; norāda, ka Komisijas Zaļajā grāmatā (COM(2006)0708) nav pievērsta uzmanība tam, vai ierosinātajām izmaiņām nebūs atšķirīga iedarbība uz dzimumiem;
6. aicina dalībvalstis un darba devējus sniegt jaunas iespējas, izmantojot elastīgu darba laiku, kā arī veicināt nepilna laika darbu un pašnodarbinātību, vienlaicīgi nodrošinot sociālo aizsardzību un pensiju, lai pastiprinātu sieviešu, jaunu un gados vecāku cilvēku nodarbinātību;
7. uzsver, ka konkurences spiediens ir veicinājis ekonomiskās nevienlīdzības pastiprināšanos un palielinājis pieprasījumu pēc elastīgiem darba nosacījumiem, un tas negatīvi iespaidojis sieviešu situāciju attiecībā uz darba samaksas atšķirībām, amatu un nozaru segregāciju, kā arī uz materiālās neatkarības un sociālās aizsardzības izredzēm;
8. uzsver, ka darba likumdošanā sākuma punktam jābūt atšķirību likvidēšanai sieviešu un vīriešu darba samaksā; uzskata, ka atšķirības sieviešu un vīriešu darba samaksā dažādās nodarbinātības jomās atspoguļo necieņu pret darbu, ko izpilda sievietes;
9. uzsver nepieciešamību ieviest atbilstošu gan vīriešu, gan sieviešu darba novērtēšanas sistēmu, lai ieviestu vienādas samaksas par vienādu darbu principu, kas daudzos gadījumos netiek piemērots;
10. norāda, ka pastāv uz dzimuma un vecuma atšķirībām balstīts risks būt vājākā pozīcijā darba tirgū, jo sievietēm, gados vecākiem cilvēkiem un jauniem darbiniekiem, kas pieņemti darbā, pamatojoties uz nestandarta līgumiem, ir mazākas iespējas uzlabot savu situāciju darba tirgū;

11. uzsver, ka tiesības apvienot darba un ģimenes dzīvi (gan karjeras, gan sociālo pakalpojumu un tiesību uz pensiju aspektā), sievietēm - grūtnieču un to sievietēm, kuras baro bērnu ar krūti, aizsardzības palielināšana, labāka ģimenes pienākumu un mājas rūpju sadale starp sievietēm un vīriešiem, elastīgu bērnu aprūpes pakalpojumu un apgādājamiem vecākiem domātu pakalpojumu piemērots piedāvājums, kā arī no maternitātes atvaļinājumiem neatkarīgu paternitātes atvaļinājumu ieviešana ir tie svarīgie nosacījumi, lai nodrošinātu sievietēm un vīriešiem līdztiesību darba vietā;
12. aicina Komisiju virzot Zaļajā grāmatā paredzēto procesu uz līdzsvarotu elastības un drošības kombināciju, ņemot vērā gan darbinieku, gan uzņēmēju intereses;
13. aicina dalībvalstis un sociālos partnerus sniegt iespēju izmantot bērna kopšanas atvaļinājumu, kā arī lielāku darba noteikumu elastību, īpaši izmantojot jaunas tehnoloģijas, lai labāk varētu apvienot profesionālo, ģimenes un personisko dzīvi;
14. iesaka dalībvalstīm, Padomei un Komisijai atbilstīgi Atvērtajai koordinācijas metodei apmainīties ar labāko praksi saistībā ar elastīgu darba laika organizēšanu, kā arī ņemt vērā inovatīvu darba laika sakārtojumu, kas uzlabo darba un ģimenes dzīves līdzsvaru;
15. norāda, ka mūsdienu darba likumdošanā jāgarantē pilnīga to Kopienas un valstu tiesību aktu ieviešana, kas aizliedz diskrimināciju darba tirgū; norāda turpmāk, ka darba likumdošanā jāatbalsta efektīvi mehānismi, kas nodrošina vienādas iespējas visiem darba spējīgajiem iedzīvotājiem, proti, diskriminācijas aizliegšana darbā pieņemšanas procedūrās, iespēja virzīties uz priekšu karjerā, kā arī apmācības iespēja un aizsardzība pret vajāšanu tad, kad cilvēki pieprasa savas tiesības;
16. aicina dalībvalstis veicināt pasākumu pieņemšanu līdztiesības labā uzņēmumos, lai izskaustu diskriminējošas situācijas saistībā ar darba apstākļiem, seksuālu uzņēmēšanu, seksismam raksturīgas valodas lietojumu, norīkojot amatos un darba laika ieviešanā, kā arī nodrošināt līdzsvarotu vīriešu un sievietēm līdzdalību uzņēmumu valdēs.
17. aicina dalībvalstis nodrošināt, ka sievietēm un vīriešiem, lai nodrošinātu savu pensiju pēc aktīvo darba gaitu beigām, ir iespēja pat saīsinot vai pārtraucot darba gaitas, lai nodotos bērnu audzināšanai, nepārtraukti iesaistīties sociālā nodrošinājuma sistēmā; uzsver, ka jānodrošina darbinieku mūžīgā līdztiesība, lai sekmīgi noritētu pāreja no vienas nodarbinātības situācijas uz citu;
18. aicina Komisiju ņemt vērā (neregistrētu) migrējošu darbinieku, īpaši sievietēm - migrantu izmantošanas, pievēršot uzmanību instrumentiem un mehānismiem darbinieku - migrantu izmantošanas novēršanai un izskaušanai, vairāk uzmanības veltot nelegālo imigrantu cilvēku pamattiesību un darba tiesību atzīšanai un stiprināšanai, nevis balstīties uz represijām un atpakaļnosūtīšanu;
19. ar bažām atzīmē, ka Zaļā grāmata, kaut arī atzīst, ka pašreizējie darba tirgus noteikumi rada dzimumu nevienlīdzību, piemēram, attiecībā uz vīriešu un sievietēm darba samaksas atšķirībām, kā arī norobežošanu attiecībā uz nodarbinātību un nozarēm, pilnīgi ignorē pienākumus un atbildību saistībā ar Ceļa karti sievietēm un vīriešiem līdztiesībā;
20. ar bažām atzīmē arī, ka Zaļā grāmata, kaut arī atzīst to, ka sievietēm jāpārvar

profesionālās un privātās dzīves nelīdzsvarotība, tajā tomēr nav ņemta vērā neatliekamā vajadzība rīkoties, lai saskaņotu profesionālo un personisko dzīvi ar demogrāfiskajiem izaicinājumiem, atbilstīgi Eiropas Dzimumu līdztiesības paktam un Komisijas paziņojumam par Eiropas demogrāfisko nākotni;

21. norāda, ka sieviešu un vīriešu nevienlīdzība un sieviešu kopējā darba slodze turpmāk palielināsies, ja sieviešu nodarbinātības veicināšanā netiks ņemts vērā sieviešu darbs ģimenes aprūpē un mājās.
22. uzsver nepieciešamību efektīvi garantēt to darbinieku darba tiesības, kas strādā starptautiskā kontekstā Kopienā neatkarīgi no dalībvalsts, kurā tie strādā, ņemto vērā to, ka liela daļa šo darbinieku ir sievietes;
23. norāda, ka termins "elastdrošība" ir maldinošs, tas iesaka lielāku elastību un drošību attiecībā uz darbiniekiem, kaut gan patiesās sekas ir lielāka elastība darba devējam un paaugstināta darba ņēmēja nedrošība, ja pašreizējā darba tirgus noteikumi nenodrošina sociālās tiesības visiem un nesniedz darbiniekiem instrumentu, kas ļautu tiem teikt savu vārdu darba laika sadalē un tā piemērošanā viņu vajadzībām;
24. uzsver nepieciešamību precizēt vārda "darbinieks" nozīmi Kopienā, kā arī kopējās darbinieku tiesības neatkarīgi no to profesionālā statusa;
25. aicina dalībvalstis turpināt atbalstīt trīspušu – valsts iestāžu, darba devēju un arodbiedrību – dialogu, lai ņemtu vērā jaunās sociālās realitātes īpatnības, kā arī jaunās vajadzības, kas rodas darba attiecībās un rast katras puses atbildības un interešu līdzsvaru;
26. uzsver, ka tautsaimniecības uzplaukumam nav jānotiek uz darbinieku sociālo tiesību rēķina, īpaši attiecībā uz sievietēm un visneaizsargātākajām grupām, piemēram, minoritātēm;
27. prasa Komisijai sadarbībā ar dalībvalstīm, veikt periodisku veikto pasākumu ietekmes izvērtēšanu, lai varētu veikt vajadzīgos pasākumus to aspektu labošanai, kuros nav panākts nozīmīgs progress vīriešu un sieviešu līdztiesības jomā.

PROCEDŪRA

Virsraksts	Darba likumdošanas modernizēšana, lai risinātu 21. gadsimta radītās problēmas
Procedūras Nr.	2007/2023(INI)
Komiteja, kas atbildīga par jautājumu	EMPL
Atzinumu sniedza Datums, kad paziņoja plenārsēdē	FEMM 15.2.2007
Ciešāka sadarbība – datums, kad paziņoja plenārsēdē	
Atzinumu sagatavoja Iecelšanas datums	<i>Kartika Tamara Liotard</i> 24.1.2007
Aizstātais(-ā) atzinuma sagatavotājs(-a)	
Izskatīšana komitejā	11.4.2007 2.5.2007
Pieņemšanas datums	2.5.2007
Galīgā balsojuma rezultāti	+: 12 -: 1 0: 6
Deputāti, kas bija klāt galīgajā balsojumā	<i>Katerina Batzeli, Edit Bauer, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Anneli Jäätteenmäki, Livia Járóka, Urszula Krupa, Pia Elda Locatelli, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Christa Prets, Amalia Sartori, Eva-Britt Svensson, Anna Záborská</i>
Aizstājējs(-i), kas bija klāt galīgajā balsojumā	<i>Anna Hedh, Kartika Tamara Liotard, Marusya Ivanova Lyubcheva, Heide Rühle</i>
Aizstājējs(-i) (178. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsojumā	<i>Daciana Octavia Sârbu</i>
Piezīmes (informācija pieejama tikai vienā valodā)	...